

COMMISSIE VAN BEROEP VOOR HET PROTESTANTS CHRISTELIJK
VOORTGEZET ONDERWIJS
EN HOGER BEROEPSONDERWIJS

UITSpraak

CvB.VO-HBO.2014.148-U.2015.12

Entreerecht

Voor het aanmerking komen voor het entreerecht toetst de commissie of appellante structureel is ingezet in de bovenbouw, waardoor er een gerechtvaardigd vertrouwen mocht zijn dat zij op basis van het verleden ook in de toekomst in de bovenbouw geplaatst zou worden. Voor de berekening van het begrip structureel dient uitgegaan van 1 augustus 2012, toen appellante begon te werken als eerstegraadsbevoegde docent LC. In de twee schooljaren daarna heeft appellante slechts gedurende één jaar meer dan 50 % van haar lessen in de bovenbouw gegeven. Naar het oordeel van de Commissie is een periode van één jaar te kort om te spreken van structureel.

Dit betekent, dat appellante niet voldoet aan het criterium van structureel lesgeven voor 50 % of meer in de bovenbouw van HAVO/VWO zoals neergelegd in artikel 5.2 van de CAO om in aanmerking te komen voor een LD-functie met toepassing van het entreerecht.

Beroep ongegrond

1. Het procesverloop.

- 1.1 Bij schrijven gedateerd 3 september 2014, bij de Commissie ingekomen op 5 september 2014, heeft appellante beroep ingesteld tegen het door haar eind augustus 2014 ontvangen definitieve lesrooster voor het schooljaar 2014-2015, waarin zij voor minder dan 50 % van haar lessen in de bovenbouw van het Christelijk Gymnasium * is ingedeeld.
- 1.2 Namens verweerster heeft mr. C.J. Verhaart (werkzaam bij Verus te Woerden) bij schrijven van 23 september 2014 een verweerschrift bij de Commissie ingediend.
- 1.3 Op 16 januari 2015 heeft de Commissie het beroep behandeld in een openbare zitting te Utrecht. Partijen hebben aldaar hun standpunten toegelicht, appellante vergezeld van haar echtgenoot, Van der P., en verweerster bij monde van haar gemachtigde alsmede mevrouw P., rector van het onder verweerster ressorterende Christelijk Gymnasium te *.

2. Van belang zijnde bepalingen.

Ingevolge artikel 52, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) is het mogelijk beroep in te stellen bij de Commissie van Beroep waarbij de werkgever is aangesloten tegen een beslissing van het bevoegd gezag inhoudende het direct of indirect onthouden van promotie.

In artikel 19, eerste lid, aanhef en onder d, van de verlengde CAO-VO 2011-2012 is bepaald dat de werknemer in beroep kan gaan bij de Commissie van Beroep waarbij de werkgever krachtens artikel 52 WVO is aangesloten tegen een door de werkgever genomen besluit inhoudende het direct of indirect onthouden van promotie. Ingevolge het derde lid van artikel 19 geldt een beroepstermijn van zes weken na mededeling van het besluit aan de werknemer.

In de CAO-VO 2014-2015 is deze beroepsmogelijkheid vervat in artikel 20.

Artikel 5.2 van de verlengde CAO-VO 2011-2012, dat als opschrift heeft “Entreerecht LD”, luidt als volgt: “Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke docent met een eerstegraadsbevoegdheid, die structureel 50 % of meer van zijn lessen geeft in een of meer van de jaren 4 en 5 HAVO en/of 4, 5 en 6 VWO recht op een LD-functie.”

Artikel 5.2 van de CAO-VO 2014-2015, dat als opschrift heeft “Entreerecht LD”, luidt als volgt: “1. Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke leraar met een eerstegraads bevoegdheid die 50 % of meer van zijn lessen binnen structurele formatie¹ geeft in een of meer van de jaren 4 en 5 HAVO en/of 4,5 en 6 VWO recht op een LD-functie.

2. Het entreerecht vervalt per 31 juli 2015.²

3. Leraren die voor 1 augustus 2014 zijn gestart voor een master/eerste graadsbevoegdheid en voldoen aan het gestelde in lid 1, hebben tot en met 31 juli 2017 nog recht op het entreerecht.

Toelichting

Indien een leraar die benoemd is op basis van het entreerecht uiterlijk op 1 augustus 2016 niet voldoet aan de functievereisten van de functiebeschrijving die de werkgever op grond van artikel 12.4 CAO-VO heeft vastgesteld, kan hij teruggeplaatst worden in zijn oude functie. De inschaling geschiedt op het laatstelijk genoten salaris of het naast hogere bedrag, niet hoger dan het maximum behorende bij het carrièrepatroon van de oude functie.”

Artikel 11.3 van de verlengde CAO-VO 2011-2012, dat als opschrift heeft “Eerste graads docentfunctie”, luidt als volgt:

“1. Indien voor 31 december 2010 niet een eerste stap wordt gezet in de verhoging van het aandeel LD-functies in de functiemix treedt het recht bedoeld in artikel 5.2 met onmiddellijke ingang in werking.

2. De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR tevens een beleid vast voor de stapsgewijze toekenning van nieuwe LD-functies in de periode tot 1 augustus 2014 met in achtname van het gestelde in artikel 5.2.”

Een bepaling met de inhoud van artikel 11.3 komt niet meer voor in de CAO-VO 2014-2015.

3. Voorgeschiedenis.

3.1 Per 1 juli 2008 is het “Convenant Leerkracht van Nederland” van kracht geworden. Sociale partners en de minister van OCW hebben afgesproken dat het voor de versterking van het beroep van leraar nodig is om onder meer de beloning van de leraar te verbeteren. Daarom moeten meer loopbaanmogelijkheden worden gerealiseerd en moeten er kortere salarislijnen komen. In het convenant zijn afspraken vastgelegd met betrekking tot versterking van de functiemix. De Commissie citeert:

“Doelbestemming

Het extra budget voor de invulling van meer hogere leraarsfuncties is uitsluitend bestemd voor de realisatie van meer OP-formatie in de schalen LC en LD en dient daar ook elk jaar volledig voor te

¹ Onder structurele formatie wordt verstaan formatie niet zijnde projectformatie en kortdurende vervanging minder dan een jaar.

² Sociale partners stellen een commissie in die onderzoekt hoe de doelstellingen uit het Convenant Leerkracht kunnen worden behaald, anders dan door het entreerecht. De commissie zal worden verzocht om uiterlijk februari 2015 het onderzoek af te ronden. Sociale partners zullen een op overeenstemming gericht overleg voeren over de aanbevelingen van de commissie.

worden ingezet. De extra formatie op grond van het budget voor de functiemix wordt uitsluitend toegekend aan leraren met lesgeven als hoofdtaak, dat wil zeggen dat zij in overwegende mate (bedoeld is meer dan ca. 60 %) zijn belast met een lestaak. (.....)

Invulling functiemix

Sociale partners zullen in de CAO landelijke doelen opnemen over de te realiseren functiemix. (.....) De werkgever stelt in overleg met de P(G)MR jaarlijks het volume aan functies vast dat omgezet wordt in hogere functies. (.....) De werkgever en P(G)MR geven per functiegroep (LC en LD) aan hoeveel functies in dat jaar gerealiseerd worden.

LD functie

Leraren met een eerstegraads bevoegdheid, die ongeacht de omvang, in de bovenbouw structureel lesgeven hebben recht op een LD functie. Partijen zullen dit recht in de CAO verankeren.”

3.2 In de CAO's vanaf 2008 zijn vervolgens bepalingen opgenomen over het entreerecht.

3.3 Op 15 april 2014 is het Onderhandelaarsakkoord CAO-VO 1-8-2014 tot 1-8-2015 gesloten.

Partijen hebben daarbij afspraken gemaakt over onder meer het entreerecht. Deze luiden als volgt: “Entreerecht

Partijen erkennen dat het entreerecht onevenwichtige en ongewenste effecten heeft. Er zijn echter verwachtingen gewekt, en partijen vinden het niet acceptabel zo vlak voor de inwerkingtreding van het recht die verwachtingen ongedaan te maken. Daarom zal het entreerecht als volgt worden aangepast:

- Vanaf 1 augustus 2014 heeft elke docent met een eerstegraads bevoegdheid, die meer dan 50 % van zijn lessen, binnen structurele formatie³ geeft in een of meer van de jaren 4 en 5 HAVO en/of 4,5 en 6 VWO recht op een LD functie.
- Het entreerecht vervalt per 31 juli 2015.
- Docenten die voor 1 augustus 2014 zijn gestart voor een master/eerste graads-bevoegdheid en meer dan 50 % lesgeven in de bovenbouw hebben tot en met 31 juli 2017 nog recht op het entreerecht.

In de toelichting op het artikel betreffende het entreerecht komt te staan:

- Indien een docent die benoemd is op basis van het entreerecht uiterlijk op 1 augustus 2016 niet voldoet aan de functievereisten van de functiebeschrijving die de werkgever op grond van artikel 11.5 CAO-VO heeft vastgesteld, kan hij teruggeplaatst worden in zijn oude functie met bijbehorende salaristrede, zonder behoud van salarispectief van de LD functie.

Daarnaast wordt een commissie ingesteld die onderzoekt hoe de doelstellingen uit het Convenant Leerkracht kunnen worden behaald, anders dan door het entreerecht. De commissie zal worden verzocht om uiterlijk februari 2015 het onderzoek af te ronden. Sociale partners zullen een op overeenstemming gericht overleg voeren over de aanbevelingen van de commissie.”

4. Beoordeling van het geschil.

Toepasselijke CAO

4.1 De beantwoording van de vraag naar de toepasselijke CAO hangt af van de dag waarop het bestreden besluit is genomen. Lag die dag vóór 1 augustus 2014, dan is de verlengde CAO-VO 2011-

³ Onder structurele formatie wordt verstaan formatie niet zijnde projectformatie en kortdurende vervanging minder dan een jaar.

2012 van toepassing. De CAO-VO 2014-2015 is van toepassing als het bestreden besluit op of na 1 augustus 2014 is genomen.

Appellante heeft een lesrooster van 7 juli 2014 overgelegd. Daarin is zichtbaar dat aan haar minder dan 50 % van haar lessen in de bovenbouw is toebedeeld. Over die indeling heeft appellante eind juni 2014 gesprekken met de leiding van de school gevoerd. Appellante heeft voorts het – door haar eind augustus 2014 ontvangen - definitieve lesrooster overgelegd. Ook daarin staat dat zij is ingeroosterd voor minder dan 50 % van haar lessen in de bovenbouw.

Ter zitting is komen vast te staan, dat in het lesrooster van 7 juli 2014 op ondergeschikte onderdelen nog veranderingen zouden kunnen plaatsvinden in verband met zittenblijvers, klassensplitsing door overschrijding van de klassengrootte e.d. Nu de definitieve versie van het lesrooster van augustus 2014 een verdere uitwerking is van het lesrooster van 7 juli 2014, gaat de Commissie ervan uit, dat het besluit om appellante minder dan 50 % van haar lessen in de bovenbouw toe te kennen, in ieder geval was genomen vóór 1 augustus 2014. Dit betekent, dat de verlengde CAO-VO 2011-2012 naar het oordeel van de Commissie in dit beroep als toetsingskader moet worden gehanteerd. Dit oordeel laat onverlet, dat het definitieve lesrooster van augustus 2014 als het bestreden besluit wordt aangemerkt. De kans was immers aanwezig, dat er nog wijzigingen zouden worden aangebracht in de lessenverdeling.

Ontvankelijkheid

4.2 De Commissie gaat er in de onderhavige zaak vanuit, dat onder promotie dient te worden verstaan: de overgang naar een hogere functie.

4.3. Uit het bestreden besluit blijkt, dat appellante in het schooljaar 2014-2015 minder dan 50 % van haar lessen Duits zal geven in de bovenbouw. Nu dit besluit ten gevolge heeft dat appellante niet aan de voorwaarden van de bepaling van artikel 5.2 van de verlengde CAO-VO 2011-2012 (hierna: de CAO) voldoet en diensgevolge niet voor een hogere functie in aanmerking komt, betreft het bestreden besluit het indirect onthouden van promotie. In zoverre is sprake van een voor beroep vatbaar besluit als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de CAO.

4.4 Naar het oordeel van de Commissie is aan alle ontvankelijkheidseisen voldaan, zodat appellante kan worden ontvangen in haar beroep.

Inhoudelijke beoordeling

4.5 Vervolgens dient de Commissie het bestreden besluit inhoudelijk te toetsen.

4.5.1 Appellante stelt zich op het standpunt dat zij recht heeft op de LD-functie. Zij is sinds 1 augustus 2012 werkzaam op het Christelijk Gymnasium *; daarvoor was zij werkzaam op het Gymnasium * in * en het Atheneum * in *. In het eerste jaar op het Christelijk Gymnasium * heeft zij een klein aantal lessen in de bovenbouw (13 %) gegeven; haar andere werkzaamheden bestonden onder meer uit het organiseren van een reis naar * en een leerlingenuitwisseling. In het schooljaar 2013-14 heeft zij 62 % van haar lessen in de bovenbouw gegeven. In het schooljaar 2014-2015 zou appellante 85 % van haar lessen in de bovenbouw geven. In gesprekken met de rector van de school werd haar echter meegedeeld, dat dit niet mogelijk was in verband met het entreerecht.

Appellante is van mening, dat verweester haar bevoegdheid tot lessenverdeling op oneigenlijke wijze gebruikt, en ook in strijd met het eigen beleid van doorlopende leerlijnen. Ondanks haar ruime ervaring in de bovenbouw komt appellante door deze handelwijze van verweester dus niet in aanmerking voor een LD-functie. Appellante vindt dit geheel ten onrechte.

4.5.2 Verweerster is van mening dat appellante niet voldoet aan het – door de Commissie in eerdere uitspraken neergelegde – begrip structureel voor 50 % of meer lesgeven in de bovenbouw. Sinds haar indiensttreding op 1 augustus 2012 heeft zij slechts één jaar meer dan 50 % van haar lessen in de bovenbouw gegeven. Daarmee voldoet zij niet aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een LD-functie op basis van het entreerecht. Met het arbeidsverleden op scholen, waar appellante in het verleden heeft les gegeven, hoeft verweerster op dit punt geen rekening te houden, naar analogie van de kantonrechttersformule, waar ook dienstjaren bij vorige werkgevers niet meetellen. De hoogte van het salaris en de inschaling bij de vorige werkgever zijn wel van belang. Verweerster heeft hiermee ook rekening gehouden. Appellante had op haar vorige school een LB-functie en is bij verweerster in een LC-functie aangesteld.

4.6 De Commissie overweegt omtrent het bovenstaande geschilpunt het volgende.

4.6.1 Volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad dienen bepalingen in een CAO te worden uitgelegd naar de objectieve en voor derden kenbare bedoeling van de CAO sluitende partijen, zoals die blijkt uit de bewoordingen, gelezen in het licht van de gehele CAO, waarbij betekenis toekomt aan alle omstandigheden van het geval, en gewaardeerd naar de eisen van de redelijkheid en billijkheid en waarbij acht geslagen kan worden op de elders in de CAO gebruikte formuleringen en op de aannemelijkheid van de rechtsgevolgen waartoe de onderscheiden op zichzelf mogelijke tekstinterpretaties zouden leiden.

Uit het Convenant Leerkracht van Nederland, zoals hiervoor weergegeven, blijkt genoegzaam, dat het streven erop zal zijn gericht om leraren meer doorgroei- en promotiemogelijkheden te bieden. Daartoe dient onder meer de functiemix te worden versterkt, onder andere doordat jaarlijks het aantal functies moet worden vastgesteld dat wordt omgezet in hogere functies en door te bepalen dat leraren met een eerstegraadsbevoegdheid die, ongeacht de omvang, in de bovenbouw structureel lesgeven, recht hebben op een LD functie, welk recht in de CAO verankerd dient te worden. Dit entreerecht is vanaf 2008 in de CAO verankerd, zo ook in de (verlengde) CAO 2011-2012. Het entreerecht is geregeld in deel 1 van deze CAO (de artikelen 1 tot en met 5). Ingevolge artikel 1.3, eerste lid, van die CAO is afwijken van artikelen in deel 1 niet toegestaan. De functiemix is geregeld in deel 2 van de CAO (te beginnen bij artikel 6), waarin onder meer streefcijfers en nadere bepalingen met betrekking tot de functiemix zijn opgenomen. Artikel 1.3, tweede lid, van de CAO bepaalt, dat de artikelen in deel 2 een minimumkarakter hebben, tenzij nadrukkelijk anders is bepaald.

Gelet op het Convenant en de plaats van het entreerecht in een deel van de verlengde CAO 2011-2012, waarvan afwijking niet is toegestaan, is het naar het oordeel van de Commissie juist de bedoeling van de CAO-partijen (geweest) om grote prioriteit te geven aan toekenning van de LD-functie aan eerstegraads leraren die gedurende een aantal jaren in de bovenbouw hebben lesgegeven. Dat CAO-partijen ook ongewenste effecten van het entreerecht zagen, is ook expliciet in het Onderhandelaarsakkoord van april 2014 geconstateerd. Dit heeft vervolgens geleid tot aanpassingen, zoals vervat in het Onderhandelaarsakkoord en daarna in de CAO 2014-2015. De Commissie ziet hierin een bevestiging van haar hiervoor weergegeven oordeel over de bedoeling van het entreerecht zoals neergelegd in artikel 5.2.

4.6.2 De Commissie erkent dat als uitgangspunt heeft te gelden dat verweerster haar schoolorganisatie zo mag inrichten als nodig is voor het in stand houden van een kwalitatief optimale en financieel gezonde onderwijsorganisatie. Het daarbij te voeren beleid dient, voor zover het betrekking heeft op het entreerecht, echter te blijven binnen de juridische kaders van (onder meer) de van toepassing zijnde CAO. In dit verband biedt artikel 5.2 van de verlengde CAO-VO 2011-2012, welke bepaling imperatief is geredigeerd, weinig tot geen ruimte voor het voeren van een eigen

beleid ten aanzien van de toekenning van de LD-functie. Zulk beleid was bijvoorbeeld denkbaar geweest met betrekking tot een nadere invulling van het begrip “structureel”, bijvoorbeeld in termen van het bepalen van het aantal jaren dat een docent in de bovenbouw moet hebben les gegeven om per 1 augustus 2014 in aanmerking te komen voor een LD-functie. Van een dergelijk beleid is in dit geval geen sprake. De Commissie zal derhalve een oordeel moeten geven over de uitleg van dit begrip.

4.6.3 Zoals blijkt uit hetgeen hiervoor onder 4.6.1 is overwogen, ziet het begrip structureel in artikel 5.2 van de verlengde CAO-VO 2011-2012 naar het oordeel van de Commissie op de periode vóór 1 augustus 2014.

Voor de berekening van het begrip structureel dient derhalve te worden uitgegaan van 1 augustus 2012, toen appellante begon te werken als eerstegraadsbevoegde docent LC. In de twee schooljaren daarna heeft appellante slechts gedurende één jaar meer dan 50 % van haar lessen in de bovenbouw gegeven. Naar het oordeel van de Commissie is een periode van één jaar te kort om te spreken van structureel. Terecht heeft verweerder op de door haar aangevoerde grond geen rekening gehouden met het arbeidsverleden van appellante bij andere werkgevers, mede gelet op het feit dat niet gesteld of gebleken is dat verweerder bij de toedeling van LD-functies het criterium van totale diensttijd in het onderwijs hanteert.

Dit betekent, dat appellante niet voldoet aan het criterium van structureel lesgeven voor 50 % of meer in de bovenbouw van HAVO/VWO zoals neergelegd in artikel 5.2 van de CAO om in aanmerking te komen voor een LD-functie met toepassing van het entreerecht.

4.6.4 Al hetgeen partijen overigens hebben aangevoerd, behoeft derhalve geen bespreking meer omdat dit aan de vorenstaande conclusie van de Commissie niet kan toe- of afdoen.

5. Beslissing.

De Commissie verklaart het beroep ongegrond.

Aldus vastgesteld op 16 januari 2015 te Utrecht, door mr. H. Pieffers, voorzitter, G. Deijs, mr. T. Elzenga, mr. Th. Geurts en mr. M. Iedema, leden, in aanwezigheid van mr. A.C. Melis-Gröllers, griffier, en getekend door de voorzitter en griffier voornoemd.